

KLAGANDE

1. Jaktkritikerna, 802441-4370
2. Svenska Rovdjursföreningen, 883202-3264

MOTPART

Länsstyrelsen i Dalarnas län

ÖVERKLAGAT BESLUTLänsstyrelsen i Dalarnas läns beslut den 11 juni 2021 (bilaga 1)
dnr 218-8922-2021**SAKEN**

Licensjakt på björn enligt jaktförordningen (1987:905)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandena.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutade om licensjakt efter högst 48 björnar inom länet. I beslutet anges att jakten får bedrivas från och med den 21 augusti till dess den avlyses, dock längst till och med den 15 oktober 2021. Skälen för beslutet, områdesindelning, villkor m.m. framgår av bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Vad Jaktkritikerna anför

Jaktkritikerna yrkar i första hand att förvaltningsrätten upphäver länsstyrelsens beslut och i andra hand att beslutet undanröjs och målet återförvisas till länsstyrelsen för fortsatt handläggning. För det fall att förvaltningsrätten inte har fattat beslut före den 21 augusti 2021 yrkas inhibition.

Föreningen anför bl.a. följande. Beslutet strider mot gällande rätt. Artikel 16.1.e är ofullständigt implementerad i svensk rätt då rekvisitet ”i begränsad mängd” inte finns med. Totalt får 501 av 2 900 björnar jagas, detta är inte en begränsad mängd. Det är en helt oacceptabel jakt på ett rödlistat djur.

Det framgår inget i beslutet om förekomsten av tjuvjakt. Många rovdjur avlivas illegalt. Björnar kan dessutom dö av andra orsaker än jakt, exempelvis i trafiken. Försiktighetsprincipen ger vid handen att det inte bör dödas individer av en strikt skyddad art i onödan. Skyddet av svensk fauna behöver värderas högre än både intresset av älgjakt och enskilda näringsidkares ekonomiska intressen, vilka dessutom kompenseras ekonomiskt och borde kunna förebygga och skydda sig mot rovdjursangrepp.

Det ifrågasätts att det finns tillförlitligt underlag som styrker att rovdjurspredation ger 10 procents förluster för samebyarna. Björnars predation på ren är helt avgränsad till kalvningsperioden. Det har sammanlagts dödat 107 björnar i skyddsjakter under april-juni 2021 i Dalarna, Norrbotten och Jämtlands län. Predationen på älg är inadekvat i ett beslut om jakt på björn, oavsett utgör det inte skäl för undantag från det strikta skyddet som gäller enligt art- och habitatdirektivet. Brunbjörnen är extremt sårbar genom sin långsamma reproduktion och ungers behov av sin mamma under lång tid. Det stora antal björnar som nu dödas påverkar hela populationen. Det är inte visat att licensjakt är nödvändigt för de syften som redovisas i beslutet. Föreningen anser att åteljakt är oetiskt samt att jakt efter björn med lösdrivandehund är ett barbariskt jaktsätt.

Vad Svenska Rovdjursföreningen anför

Svenska Rovdjursföreningen yrkar i första hand att förvaltningsrätten upphäver länsstyrelsens beslut och i andra hand att antalet björnar som får skjutas minskas. För det fall att förvaltningsrätten inte har fattat beslut före den 21 augusti 2021 yrkas inhibition.

Föreningen anför bl.a. följande. Sveriges regler om licensjakt är oförenliga med art- och habitatdirektivet. Artikel 16.1.e i art- och habitatdirektivet är inte avsedd att användas som stöd för stamvårdande jakt på strikt skyddade arter såsom brunbjörn. Licensjaktens syfte om att minska björnstammen saknar stöd i artikel 16.1 i direktivet. Åtgärder som inte får en effekt som bidrar till att bibehålla eller återställa gynnsam bevarandestatus kan inte åberopas som grund för undantag enligt artikel 16.1.e (jfr. mål nr C-674/17 Tapiola). En jakt på hela 48 björnar kan inte stödjas på direktivets bestämmelse om ”insamling av vissa exemplar i begränsad mängd”. Direktivet har inte implementerats korrekt då rekvisitet ”i begränsad mängd” inte finns

med. Det ska förstås som ”ett litet antal”, vilket kan jämföras med bestämmelsen i artikel 9 c i det s.k. fågeldirektivet (rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar).

Jakt på en strikt skyddad art är inte tillåtet bara för att artens bevarandestatus ansetts gynnsam. Den senaste populationsuppskattningen av björnstammen gjordes 2017, då det beräknades finnas 2 900 björnar i Sverige. De uppskattningar som finns har flera år på nacken och är just uppskattningar. Ingen vet med säkerhet hur många björnar som finns nu, men björnstammen har minskat jämfört med perioden 2008-2013. Björnobsen visar en nedåtgående trend i länet sedan 2010. Stammen minskar nationellt. Det är av underordnad betydelse vad som framgår av förvaltningsplaner om hur många individer som man vill ha av viss art. Antalet björnar om 501 individer totalt i Sverige som får jagas slår rekord. Därtill har en omfattande skydds jakt om mer än 100 björnar skett under våren i vissa län, vilket måste tas i beaktande vid beslut om licensjakt.

Det ifrågasätts att länets björnstim åstadkommer allvarlig skada för länets näringar. Beslutet innehåller inga fakta som stödjer det påståendet. Tvärtom talar det faktum att endast två björnar dödats i skydds jakt för att skadebilden är mycket liten och definitivt kan hanteras genom skydds jakt m.m. Beträffande rennäringen ifrågasätts det vetenskapliga underlaget. Björnstammen ska inte heller reduceras för att vargen anses som ett problem för dem som vill jaga älg. Det finns en majoritet i Dalarna som accepterar björn där de bor.

Det bestrids att det inte finns någon annan lämplig lösning. Det ifrågasätts även om jakt på flera hundra björnar, av vilka jägare som helst, över stora områden, med användning av hundar och halvautomatiska vapen uppfyller kravet på ”strängt kontrollerade förhållanden”. Jakten i nuvarande form ut sätter viltet för onödigt lidande.

Vad länsstyrelsen anför

Länsstyrelsen har inte funnit skäl att ändra sitt beslut.

RÄTTSLIG REGLERING M.M.

Av 3 § jaktlagen (1987:259) framgår att vilt är fredat och får jagas endast om detta följer av jaktlagen eller av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen.

Enligt 23 c § jaktförordningen (1987:905) får licensjakt efter bl.a. björn ske under förutsättning att det inte finns någon annan lämplig lösning och jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Bestämmelsen i 23 c § ska tolkas mot bakgrund av motsvarande artiklar i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet). Enligt artikel 12.1 ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4 a till direktivet, med förbud mot att bl.a. avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen. Brunbjörnen omfattas av det strikta skyddet i bilaga 4 a. I artikel 16.1 a – e anges för vilka syften och under vilka förutsättningar undantag från dessa bestämmelser får göras.

EU-domstolen har i en dom den 10 oktober 2019 i mål C-674/17 Tapiola, uttalat att artikel 16.1 e i princip kan utgöra grund för att bevilja ett undantag som bl.a. tillåter dödande av individer som tillhör de arter som nämns i bilaga 4 a till art- och habitatdirektivet (punkt 32). För sådana undantag

krävs bl.a. att de mål som eftersträvas med jakten klart, tydligt och underbyggt anges, att den beslutande myndigheten med rigorösa vetenskapliga uppgifter visar att jakt är lämpligt för att uppnå målen, att det i tillräcklig mån har fastställts att målen inte kan uppnås genom en annan lämplig lösning, att det säkerställs att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten, samt att jakten sker selektivt och i begränsad omfattning avseende ett begränsat och fastställt individantal under strängt kontrollerade förhållanden (punkt 80). Undantag enligt artikel 16.1 e får tillämpas endast i fall då bestämmelserna i 16.1 a – d inte är relevanta (punkt 37).

I fråga om gynnsam bevarandestatus och kraven på begränsad omfattning bedömde EU-domstolen det aktuella jaktuttaget i vidare sammanhang, omfattande den totala tillåtna bytesmängden avseende stamvårdande jakt under aktuellt jaktår (punkt 62-65 och 75).

Av den allmänt tillämpliga proportionalitetsprincipen, som också slagits fast av EU-domstolen inom artskyddsområdet (se dom i mål C-76/08, Europeiska kommissionen mot Malta), följer att det undantag från skyddssystemet som en medlemsstat har för avsikt att göra, ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

Frågan i målet är om länsstyrelsen har visat att kraven för att fatta beslut om licensjakt efter högst 48 björnar är uppfyllda. Detta innebär att förvaltningsrätten ska pröva syftet med den beslutade jakten, om det finns någon annan lämplig lösning, om jakten försvårar upprätthållandet av en gynnsam beva-

randestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, om jakten är lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning och om den sker under strängt kontrollerade förhållanden samt selektivt.

Förutsättningar för licensjakt efter björn med stöd av artikel 16.1 e

Enligt bilaga 4 a till art- och habitatdirektivet omfattas björn av det strikta skyddssystem som följer av direktivet. EU-domstolen har i ovan angivet mål C-674/17 uttalat att undantag från detta skydd får göras enligt artikel 16.1 e för att tillåta jakt på djur som omfattas av skyddet om angivna förutsättningar är uppfyllda. Detta förutsätter även att andra undantagsbestämmelser i 16.1 a – d inte är relevanta.

Förvaltningsrätten bedömer att det av utredningen i målet framgår att endast artikel 16.1 e i art- och habitatdirektivet är en relevant undantagsmöjlighet för den beslutade jakten och att 23 c § jaktförordningen inte går utöver vad som kan anses tillåtet enligt denna artikel. Det är därmed möjligt att besluta om licensjakt på björn i enlighet med detta, om förutsättningarna i övrigt är uppfyllda i nämnda förordning, direktiv och avgörande (se även HFD 2016 ref. 89).

Syftet med den beslutade jakten och annan lämplig lösning

Det finns varken i 23 c § jaktförordningen eller i art- och habitatdirektivet uttryckligen angivet något särskilt syfte som ska vara uppfyllt för att ett beslut om licensjakt ska kunna meddelas. Av EU-domstolens uttalanden i ovan angivet mål C-674/17 framgår dock att det krävs ett tydligt angivet syfte med jakten och att prövning ska göras om det finns stöd för att jakt är lämpligt för att uppnå detta syfte, samt om det kan uppnås genom en annan lämplig lösning. Förvaltningsrätten bedömer att det får anses ligga inom en överprövande domstols kompetens att göra en prövning av om det syfte som

beslutsmyndigheten har angett är acceptabelt i sig (HFD 2016 ref. 89).

Av det överklagade beslutet framgår att länsstyrelsens syfte med licensjakten är att bevara alla stora rovdjur och samtidigt visa hänsyn till rennärningen, tamdjursodlingen och bevarandet av fåbodar som kulturarv, samt till biodling och älgjakt. Licensjakten är en del i arbetet med att bibehålla allmänhetens acceptans för arten, bland annat genom att minska dess socioekonomiska och psykosociala påverkan. Licensjakten bidrar till att minska det totala rovdjurstrycket och främjar därmed samexistensen mellan människor och rovdjur.

Förvaltningsrätten anser att det syfte som länsstyrelsen har angett är acceptabelt i sig och finner inte anledning att ifrågasätta grunden för detta. Detta gäller även med beaktande av invändningar från de klagande föreningarna. Förvaltningsrätten bedömer att en fritt växande björnstim kan förväntas medföra ökade skaderisker. En licensjakt kan förebygga ökade konflikter mellan människa och rovdjur, samt bibehålla en hög acceptans för björn och rovdjursförvaltningen. Förvaltningsrätten bedömer därmed att den beslutade jakten även kan anses vara ändamålsenlig i förhållande till angivet syfte.

Gällande frågan om det finns någon annan lämplig lösning har länsstyrelsen angett alternativa lösningar, i form av skyddsjakt, stängsel, skrämning, flytt av tamdjur, ökad bevakning m.m., men bedömt att licensjakten är den lämpligaste åtgärden på en storskalig nivå. I länet som helhet bedöms det vara den enda metod som kan användas för att minska björnstammen till en nivå som motsvarar målsättningarna för arten i länet.

Förvaltningsrätten anser att länsstyrelsen i tillräcklig mån har fastställt att det inte finns någon annan lämplig lösning än licensjakt för att uppnå eftersträvat syfte.

Upprätthållande av gynnsam bevarandestatus

Licensjakt får inte beviljas enligt jaktförordningen om jakten försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos arten i dess naturliga utbredningsområde. I enlighet med EU-domstolens uttalanden i ovan angivet mål C-674/17 har det totalt tillåtna jaktuttaget för årets licensjakt på björn betydelse i denna bedömning.

Länsstyrelsen har bedömt att den beslutade licensjakten omfattande högst 48 björnar inte äventyrar björnstammens gynnsamma bevarandestatus. Den svenska björnstammen bedöms vara cirka 2 900 björnar och referensvärdet för gynnsam bevarandestatus för björnar i Sverige är minst 1 400 individer. Naturvårdsverket har fattat beslut om minimivåer för björnar, som för det mellersta förvaltningsområdet är 50 föryngringar (motsvarande ca 500 björnar) per år och för Dalarnas län är 24 föryngringar (motsvarande cirka 240 björnar).

I rapport 2019:63 RovQuant anges att björnpopulationen i länet beräknas uppgå till 323 björnar med ett konfidensintervall på 302-344. I Naturvårdsverkets beslut hänvisas till den senaste nationella populationsberäkningen för björn, som genomfördes 2017 av det Skandinaviska björnprojektet. Denna inventering, som bygger på både DNA-analys av spillning och på observationer, skattade björnpopulationen i Dalarnas län till 453 individer, inom konfidensintervallet 336-772 individer.

Förvaltningsrätten anser att de senaste inventeringsresultaten visar att björnpopulationen såväl nationellt som regionalt överstiger de av Naturvårdsverkets beslutade referens- och minimivåerna. Det har inte framkommit något som tyder på att det beslutade jaktuttaget om högst 48 björnar inom Dalarnas län medför att Naturvårdsverkets riktlinjer riskerar att underskridas. För-

valtningsrätten finner heller inte att det framkommit att den totala licensjakten på björnar i Sverige detta år medför sådan risk. Förvaltningsrätten bedömer därmed att den beslutade licensjakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos björnens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Lämplighet med hänsyn till stammens storlek

En licensjakt måste vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning. Detta ska enligt Högsta förvaltningsdomstolen förstås som ett krav på att jakten sker i begränsad omfattning och avser en begränsad mängd för att vara tillåten. En förutsättning för att ett jaktuttag ska anses vara i begränsad omfattning och mängd är, i en situation som den förevarande, att uttaget inte försämrar den gynnsamma bevarandestatusen hos den svenska stammen (HFD 2016 ref. 89). Av EU-domstolens dom i ovan angivet mål C-674/17 följer att ett aktuellt jaktuttag ska ses i vidare sammanhang omfattande det totalt tillåtna jaktuttaget avseende stamvårdande jakt under aktuellt jaktår.

Förvaltningsrätten har redan bedömt att den beslutade licensjakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos björnens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Det aktuella jaktuttaget får enligt förvaltningsrättens mening även anses vara i begränsad omfattning i förhållande till resultatet av den senaste björninventeringen i länet och regionen. Den beslutade jakten får också anses uppfylla kraven på begränsningar i omfattning och individantal i enlighet med EU-domstolens ståndpunkt, med beaktande av den totala omfattningen av svensk licensjakt på björn detta år. Det har inte heller framkommit att björnstammen är genetiskt sårbar eller att den beslutade licensjakten av något annat skäl skulle vara olämplig med

hänsyn till björnstammens storlek och sammansättning. Den beslutade jakten uppfyller således kravet på att vara lämplig med hänsyn till björnstammens storlek och sammansättning.

Selektiv jakt under strängt kontrollerade förhållanden

En ytterligare förutsättning för att licensjakt ska få beslutas enligt jaktförordningen är att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Enligt Högsta förvaltningsdomstolen måste kravet på strängt kontrollerade förhållanden innebära att villkoren för jakt är tydliga främst vad gäller de individer eller grupper av individer som får jagas, var detta får ske, under vilka tider och till vilket antal. Det måste finnas effektiva rutiner som förhindrar jakt i strid med villkoren och kraven på ansvariga myndigheter att kontrollera jakten måste ställas högt. Gällande kravet på selektivitet måste detta innebära att jakten ska vara inriktad mot vissa individer eller grupper av individer som tillhör en viss art, eller undanta vissa individer eller vissa grupper av individer som tillhör arten. Urvalet måste ske med eftersträvat syfte att inte försämra den gynnsamma bevarandestatusen hos den aktuella populationen (HFD 2016 ref 89).

Det överklagade beslutet innehåller tidsmässiga och geografiska avgränsningar. Beslutet innehåller också krav på skyndsam rapportering av fällda eller påskjutna djur, kontinuerlig kontroll av hur många björnar som återstår av tilldelningen och krav gällande bl.a. besiktning av fällda djur och skottplats/fallplats. Förvaltningsrätten anser att kraven är tillräckligt tydliga och innebär att det finns effektiva rutiner för att förhindra och kontrollera att jakten inte sker i strid med villkoren. Beslutet uppfyller därmed, enligt förvaltningsrättens bedömning, kravet på att jakten ska ske selektivt under strängt kontrollerade förhållanden.

Slutsats

Förvaltningsrätten bedömer sammanfattningsvis att länsstyrelsen har visat att kraven för att fatta beslut om licensjakt efter högst 48 björnar i Dalarnas län är uppfyllda. Med beaktande av att rätten ovan funnit jakten lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning samt att den uppfyller kraven på selektivitet och strängt kontrollerade förhållanden står den i rimlig proportion till de syften som motiverat jakten.

Överklagandena ska därför avslås.

Då förvaltningsrätten genom denna dom slutligt avgör målet förfaller Jaktkritikernas och Svenska Rovdjursföreningens yrkanden om inhibition.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

██████████

rådman

I avgörandet har även nämndemännen ██████████

██████████ och ██████████ deltagit.

██████████ har föredragit målet.

Beslut om licensjakt efter björn i Dalarnas län 2021

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar om licensjakt efter högst 48 björnar i Dalarnas län 2021. Björnjakten får bedrivas inom fyra olika områden, tilldelningen i respektive delområde redovisas i tabell 1.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 6 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn (NFS 2014:3) att även tillåta jakt på björn vid anmäld åtel.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 15 a § andra stycket jaktförordning (1987:905) att under licensjakten 2021 tillåta användning av halvautomatiska vapen med magasinkapacitet som överstiger två patroner.

Länsstyrelsen beslutar vidare att nedan angivna villkor ska gälla för beslutet. Jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott finns i 43 och 44 §§ samma lag.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen (1987:905) att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas. Hur beslutet kan överklagas framgår av bilaga 3.

Länsstyrelsen beslutar att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelsedelgivning. Beslutet fattas med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932). Meddelande om beslutets huvudsakliga innehåll samt om var och när det hålls tillgängligt införs inom tio dagar efter beslutsdatum i Post- och Inrikes Tidningar.

Villkor

Björnar som fälls enligt andra beslut

Om björnar fälls med stöd av andra beslut, eller om björnar förolyckas av andra orsaker under den tid då licensjakt är tillåten, ska inte dessa avräknas licenstilldelningen. Björnar som dött av andra orsaker och som inte omfattas av detta beslut tillfaller staten.

Jakttid

Jakten får, med stöd av 3 § NFS 2010:7 bedrivas från och med den 21 augusti 2021 till dess att jakten avlyses i respektive område, dock längst till och med den 15 oktober 2021. Björn får endast jagas under tiden fr.o.m. en timme före solens uppgång till två timmar före solens nedgång.

Hur många djur får fällas och var får de fällas?

Högst 48 björnar får fällas i Dalarnas län, fördelat mellan delområdena enligt tabell 1. I delområde 1 måste minst fem (5) av de tilldelade tio (10) fällas inom område 1a. I delområde 3 får högst tre (3) björnar utgöras av honor som väger över 80 kg i levandevikt medan det i område 4 maximalt får fällas en (1) hona med en levandevikt över 80 kg.

Tabell 1 Högsta beslutade antal björnar, samt högsta beslutade antal björnhonor över 80 kg levandevikt (honkvot), som får fällas i respektive delområde under licensjakten på björn i Dalarnas län 2021.

Område	Tilldelning	Honkvot	Varav inom område 1a
1	10		Minst 5
2	28		
3	8	3	
4	2	1	

Vilka djur får fällas?

Samtliga björnar med undantag för björnhona som åtföljs av ungar, samt ungar som följer björnhona (oavsett ungarnas ålder) enligt 4 § NFS 2010:7. Länsstyrelsen rekommenderar att inte fälla årsunge.

Vilka får utföra jakten?

Jakten får utföras av person som har jakträtt på björn inom beslutade delområden som omfattas av detta beslut. Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd vid varje jakttillfälle, se vidare under jaktledarens ansvar.

Jaktmedel m.m.

Hundar

Högst två hundar som ställer eller förföljer en och samma björn får användas samtidigt enligt 5 § NFS 2010:7. Länsstyrelsen rekommenderar att hundarna inte byts ut under jakt efter en och samma björn under en och samma dag.

Åtlar

Licensjakt efter björn med stöd av detta beslut får bedrivas med hjälp av åtel. Hur åteljakt får genomföras regleras i detalj i bilaga 2 till detta beslut.

Upptag av björnsår med hjälp av hund vid en åtel är ej tillåtet.

Åtel definieras som ”Material som iordningställts eller placerats i syfte att locka till sig vilt”. Vilt som dött av annan orsak än jakt och ligger kvar på den plats där det fallit är inte att betrakta som åtel.

Åtling får påbörjas tidigast den 15 juli och först efter underrättelse från Länsstyrelsen.

Åteln ska anmälas till Länsstyrelsen i Dalarnas län skriftligen, via brev (Länsstyrelsen Dalarna, 791 84 Falun) eller via e-post (dalarna@lansstyrelsen.se). Länsstyrelsen ber eventuella sökande att ta handläggningstider i beaktande.

Anmälan görs på blankett ”Ansökan, åteljakt på björn i Dalarna 2021”.

Anmälan ska innehålla:

1. Namn, adress och telefonnummer av åtelansvarig;
2. Uppgift om i vilken kommun som åteln ska anläggas;
3. Åtelplatsens exakta koordinater (RT 90 eller Sweref 99)
4. Information om när åtling ska påbörjas vid platsen.

Senast 15 november 2021 ska åteljakt rapporteras till Länsstyrelsen på blankett ”Dokumentation av åteljakt på björn 2021”.

Ansöknings och återrapporteringsblankett finns på Länsstyrelsens hemsida: <https://www.lansstyrelsen.se/dalarna/djur/jakt-och-vilt/stora-rovdjur/skydds jakt-och-licensjakt.html>

I Statens jordbruksverks föreskrifter SJVFS 2014:43 finns bestämmelser som är relevanta bl.a. för användning av delar och produkter från djur vid åtling.

Vapen

11 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) ska följas vad gäller regler avseende godkända kulgevär.

Magasinkapaciteten för halvautomatiska vapen får med stöd av detta beslut vara upp till fem patroner under licensjakt efter björn 2021.

Björnjägarens ansvar

Den som jagar björn ska hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där björnjakt bedrivs. Observera att den som av oaktsamhet inte hållit sig informerad kan komma att dömas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott.

Jaktledarens ansvar

I Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2014:3) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn specificeras jaktledarens ansvarsområden gällande björnjakten enligt nedan:

Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd vid varje jakttillfälle.

Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jaktdeltagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande.

Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och giltigt statligt jaktkort.

Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld björn till Länsstyrelsen.

Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där licensjakt bedrivs.

Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen (§17 jaktförordning 1987:905). Hund som används vid eftersök av påskjuten björn bör vara särskilt tränad i att spåra björn (NFS: 2014:3).

Ansvarig jaktledare svarar för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten följs.

Jaktledaren ska informera varje jakttagare om att han/hon bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att han/hon årligen före jakten bör ha förvissat sig om att vapnet är inskjutet och att han/hon har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter björn.

Jaktledaren ska informera varje jakttagare om riskerna med skadskjutning av björn, uppmana jakttagarna att endast skjuta med stöd och att endast skjuta rena sidoskott mot stillastående björnar.

Information om aktuell tilldelning samt anmälan om fälld eller påskjuten björn

För information om återstående tilldelning samt anmälan om fälld eller påskjuten björn, ring: **010-225 04 70**

För att underlätta och effektivisera information om aktuell tilldelning och/eller avlysning under jakten, rekommenderas samtliga jakttagare att utnyttja Länsstyrelsens SMS-tjänst.

Registrering till SMS-tjänsten görs enligt följande:

Skicka SMS till telefonnummer: +46 (0)76 944 76 27
Ange följande meddelande:
Spara(mellanslag)Förnamn(mellanslag)Efternamn(mellanslag)Björnjakt2021
Ange ditt namn vid Förnamn och Efternamn, exempel:
Spara Kalle Svensson Björnjakt2021

Observera att även om SMS-tjänsten används är jaktledaren skyldig att minst en gång i timmen avlyssna Länsstyrelsens telefonsvarare för information om återstående tilldelning.

Anmälan till Länsstyrelsen om fälld eller påskjuten björn ska ske till telefon **010-225 04 70**, *snarast och senast två timmar efter att björnen fällts eller påskjutits.*

Påskjutning definieras enligt Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn (NFS 2010:7, NFS 2014:3) som följer: ”Skott har avlossats mot en björn med avsikt att fälla denna men det har inte konstaterats att björnen har träffats av kulan”.

Vid anmälan om fälld eller påskjuten björn ska följande anges:

1. Namn, adress och telefonnummer till **skytten**;
2. Namn, adress och telefonnummer till **ansvarig jaktledare**;
3. När björnen fällts (datum och klockslag);
4. Var björnen fällts (jaktområde enligt detta beslut samt koordinater eller plats som går att återfinna på karta 1:100 000);
5. Vilket kön djuret har om det är möjligt att fastställa.

I samband med anmälan om fällt djur informerar Länsstyrelsen om hur det ska förfaras med det fällda djuret. Länsstyrelsens besiktningsman kontaktar skytten angående tidpunkt och plats för besiktningen i det fall björnen inte ska fraktas till en besiktningsstation.

Avräkning

Påskjuten björn ska avräknas såvida inte kulan från det avlossade skottet anträffas på en plats som utesluter att björnen skadats eller det på annat sätt vid fältkontroll kan fastställas att björnen inte skadats.

Björn som påskjuts i ett jaktområde men faller i ett annat jaktområde avräknas i det jaktområde där den påskjutits om tilldelning återstår i det jaktområdet. Vid eventuell överskjutning inom ett jaktområde kommer björnen att räknas av från övriga områden där tilldelning kvarstår.

Platsundersökning och eftersök av påskjuten björn

Den som påskjutit björn ska tillsammans med jaktledaren ansvara för att platsundersökning genomförs för att undersöka om björnen är skadad eller inte.

Den som påskjutit björn ska tillsammans med jaktledaren ansvara för att eftersök genomförs om inte platsundersökningen eller andra omständigheter visat på att björnen är oskadad. Eftersök ska genomföras tills dess:

- a) djuret påträffats dött,
- b) djuret påträffats skadat och avlivats,
- c) det konstateras att djuret inte kan anträffas, eller att
- d) kulan från det avlossade skottet anträffas på en plats som utesluter att björnen skadats.

Jaktledaren ska till Länsstyrelsens besiktningsman redovisa hur platsundersökning eller eftersök genomförts.

Jaktledaren ska uppvisa skottplatsen för Länsstyrelsens besiktningsman och tillsammans med besiktningsmannen och den som påskjutit björnen genomföra en fältkontroll och följa upp vad som skett efter skott. Jaktledaren ska tillsammans

med besiktningsmannen dokumentera platsundersökning och eftersök på blankett som Naturvårdsverket tillhandahåller (blankett R3).

Besiktning av fälld björn

Av Länsstyrelsen förordnad besiktningsman ska besikta samtliga fällda djur och skriftligt dokumentera hur platsundersökning och eftersök genomförts då djur påskjutits.

Jaktledaren ska se till att den fällda björnen finns tillgänglig för besiktning. Vidare ska jaktledaren eller skytten fylla i relevanta uppgifter som framgår av blanketten "Registrering av fälld/död björn" (blankett B1).

Skytten ska inom ett dygn från det att djuret fällts uppvisa hela det fällda djuret för Länsstyrelsens besiktningsman. Om besiktningsmannen så begär ska skottplats/fallplats omgående uppvisas. GPS loggen från eventuella hundenheter (GPS sändare) bör kunna uppvisas för besiktningsmannen.

Om skytten på besiktningsmannens begäran inte uppvisar skottplats/fallplats eller om denna inte kan återfinnas eller om skytten vägrar att visa björnkroppen, tillfaller björnen staten. Om björnen inte återfinns förverkas värdet av densamma.

Besiktningsmannen fyller tillsammans med skytten i de blanketter för licensjakt efter björn som Naturvårdsverket tillhandahåller.

Vid besiktning ska skytt och jaktledare kunna uppvisa statligt jaktkort, ID-handling samt vapenlicens. Polis kan komma att vara på plats vid besiktningsstationerna eller vid besiktning i fält.

Samtliga inreorgan och könsdelar ska följa med björnen till besiktningen. För att underlätta besiktningspersonalens arbete rekommenderas att skytten sätter in en pinne i munnen på björnen för att hålla den öppen innan likstelheten inträder.

Besiktning kommer att ske på plats som meddelas av Länsstyrelsen. De fällda björnarna kommer besiktas på fasta besiktningsstationer under början av björnjakten, en del björnar kommer fortsatt besiktas i fält. Skytten och jaktledaren kan, i samband med anmälan om fälld björn, anvisas till en besiktningsstation (se nedan). Skytten och/eller jaktledaren kan inte själva välja var besiktningen ska ske.

Besiktningstationer:

Karelius chark, Skålmo 20, 780 64

Lima Boda-Bingsjö VVO:s slakteri i Lenåsen

Besiktningstationerna är öppna fr.o.m. kl. 06:00

Hantering av fälld björn

Från samtliga fällda björnar samlar besiktningsspersonalen in prover som tillfaller staten:

- Mätning och vikt (enligt besiktningssprotokoll)
- Två tänder (en för åldersbestämning och en för forskning/arkiv)
- Ett muskelprov (för genetisk DNA-analys)
- Hårstrån (för forskning kring blyförekomst i toppredatorer/asätare)
- Referensprov/hudremsa med päls som skickas i separat försändelse (reservprov för genetik)

På var tredje björn, samt samtliga märkta björnar inom det skandinaviska björnsprojektet, tas utökad provtagning. Dessa prover består preliminärt av nedanstående prover, men kan ändras fram till jaktstart och kommer framgå av årets besiktningssprotokoll:

- Tarmparasiter (klippa upp tarmen för okulär besiktning, ev. parasiter samlas in och skickas till SVA)
- Pälslus eller andra ektoparasiter (noteras och samlas i rör eller påse, skickas till SVA)
- Könsorgan; livmoder och äggstockar för honor, båda testiklarna för hanar
- Spene (största spenen och juverdelen för digivningsstatus)
- Blod (för undersökning av smittor)
- Lunga (för undersökning av sjukdomar och smittor i luftvägar)
- Ändtarm med träck (för undersökning av sjukdomar och smittor i mag-tarmkanalen)

Besiktningsspersonalen dokumenterar provtagningen på särskild blankett och ansvarar för att proverna sänds till Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA.

Om skytten på besiktningsmannens begäran inte lämnar ifrån sig alla proverna, tillfaller hela björnen eller värdet av densamma staten.

Sändare eller annan teknisk utrustning som finns på björnar märkta i Skandinaviska björnprojektet tillhör dem och ska tillvaratas av besiktningspersonalen.

Märkning av delar av skjuten björn

Björnskinnet ska märkas med microchip direkt vid besiktning och märkningen utförs av Länsstyrelsens besiktningsman. Skinnets ägare ansvarar för att märkningen åtföljer skinnet även efter beredning. Björnkraniets ägare ansvarar för att kraniet märks med microchip inom sex månader efter att björnen fällts. För detta används bifogad blankett ”Besiktning, provtagning och märkning av fälld/död björn” (blankett B2). Delar av björn som inte märkts enligt bestämmelserna tillfaller staten.

Jakträttshavarens rätt till delar av björnen

Under förutsättning att ovan nämnda uppgifter rapporterats, att samtliga prover insamlats samt att jakten i övrigt har skett i överensstämmelse med gällande jaktlagstiftning och villkoren i detta beslut, tillfaller övriga delar av björnen jakträttshavaren. Jakträttshavaren får överlåta en fälld björn till annan.

Avlysning

Länsstyrelsen avlyser jakten då det totala antalet björnar fällts eller påskjutits, eller om jakttiden löpt ut. I de fall honkvoterna fylls i område tre och fyra avlyses jakten omgående för respektive område. Länsstyrelsen informerar om avlysningen via telefonsvararen, pressmeddelande, SMS samt på hemsidan.

Rekommendationer

Björnpasset

Länsstyrelsen rekommenderar att den som ämnar jaga björn inför björnjakten avlägger skytteprovet ”Björnpasset” eller motsvarande.

Skjutavstånd

Länsstyrelsen rekommenderar att skott endast avlossas mot stillastående björn och att skjutavståndet inte överstiger 80 meter samt att skytten använder stöd.

Hundanvändning

Länsstyrelsen rekommenderar att hundar inte byts under jakt på en och samma björn under en och samma dag. Länsstyrelsen vill påminna om 27 § jaktlagen som säger att jakten ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande. Hänsyn ska också tas till jakthundens välbefinnande enligt 5 § djurskyddslagen som säger att djur inte får överansträngas.

GPS loggen från eventuella hundenheter (GPS sändare) bör kunna uppvisas för besiktningsmannen. Informationen är viktig för att lokalisera björnungar om lakterande hona fällts eller vid uppföljning av eventuell skadskjutning.

Uppllysning

Länsstyrelsen erinrar om vad som sägs i 31 § jaktlagen om användning av motordrivna fortskaffningsmedel.

Länsstyrelsen erinrar även om jaktförordningens 10 § gällande jaktmedel samt Naturvårdsverkets föreskrifter avseende godkända kulgevär.

Vid användning av automatiska kameror, t.ex. i samband med åteljakt på björn, behöver tillämpliga bestämmelser i dataskyddsförordningen (GDPR, The General Data Protection Regulation) kring insamling (här genom fotografering) och hantering av personuppgifter beaktas. Vidare ska även tillämplig lagstiftning i nya kameraövervakningslagen, som trätt i kraft 1 augusti 2018, beaktas.

Ytterligare information finns på Datainspektionens hemsida

www.datainspektionen.se

Försäljning av kött, skinn m.m.

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning av björnskin, björnkött eller andra delar av björn samt kommersiell förevisning av björn är förbjuden enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem.

Ansökan om CITES-intyg görs på Jordbruksverkets hemsida och Länsstyrelsens besiktningspersonal kan vara behjälpliga med att informera skytten hur ansökan går till. Under björnjakten kommer Jordbruksverket att prioritera ansökningar där björnkropparna säljs till slakterier.

Skytten kan förvara björnkroppen hos en vilthanteringsanläggning utan att det bedöms som en otillåten kommersiell transaktion. Skytten kan även dela på köttet med jaktlaget utan att det bedöms som olagligt under förutsättningen att det inte sker mot någon ersättning.

Slakt- och köttantering

Gällande slakt- och köttantering hänvisas till Livsmedelsverket (tel. 018-17 55 00) och till deras hemsida (produktion, handel och kontroll/jakt) där det finns information om köttantering, viltslakterier m.m.

Hantering av personuppgifter

När åtlar för björnjakt anmäls, när fällda eller påskjutna björnar rapporteras in och när fällda djur besiktigas samlar Länsstyrelsen in personuppgifter. Information om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bakgrund

I svensk jaktlagstiftning framgår att allt vilt är fredat. All tillåten jakt är således undantag från denna grundregel. Eventuella problem och skador som förorsakas av jaktbart vilt ska i första hand regleras genom jakt. I propositionen *En ny rovdjursförvaltning* (prop. 2008/09:210) skriver regeringen att jakt kan hålla rovdjursstammar på en nivå som inte leder till oacceptabla förhållanden mellan människa och rovdjur. En välreglerad jakt kan vara ett sätt att minska rovdjurs påverkan på bytesdjur, att bibehålla deras skygghet för människor, att stärka lokalbefolkningens delaktighet i rovdjursförvaltningen och att öka acceptansen för rovdjur.

Regeringen menar vidare att björnstammen har gynnsam bevarandestatus och att den normala jaktformen därför bör vara licensjakt.

I propositionen *En hållbar rovdjurspolitik* (prop. 2012/13:191) bedömer regeringen att samtliga rovdjursarter i Sverige har uppnått gynnsam bevarandestatus och Naturvårdsverkets möjlighet till delegering av rätten att besluta om licensjakt till länsstyrelserna bör utökas. Regeringen menar att det är viktigt att det i län där miniminivån för en rovdjursart överskrids ges utrymme för en adaptiv ekosystembaserad förvaltning av denna art, så att hänsyn kan tas till bland annat vikande populationer av bytesdjur och socioekonomiska faktorer.

I den nationella förvaltningsplanen för björn bedömer Naturvårdsverket att licensjakt är en effektiv, kontrollerbar och hållbar del av en aktiv björnförvaltning om den sker i begränsad omfattning. Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder såsom bidrag och ersättningar för skador samt samråd och information, bidra till att minska konflikter mellan människa och björn. När inventeringar visar att stammen ligger över det nationella referensvärdet kan licensjakt utgöra en av flera åtgärder i förvaltningen för att minska risken för socioekonomiska konsekvenser.

Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) har på EU-kommissionens uppdrag tagit fram riktlinjer för förvaltning av rovdjur på populationsnivå. Riktlinjerna antogs av kommissionen 2008 och de kan enligt kommissionens bedömning ligga till grund för inriktningen av rovdjursförvaltningen inom EU. I riktlinjerna anges bland annat följande:

“From a conservation point of view there is no principle reason why large carnivore populations cannot tolerate some levels of lethal control or be managed under the same type of harvest system as wild ungulates or game birds, provided that the harvest is well managed. Proper management in this case requires effective monitoring of the population size, the setting of appropriate quotas and hunting seasons, and careful enforcement of these regulations”.

Björnpopulationen i Sverige

Naturvårdsverket angav i en skrivelse till Europeiska unionen år 2019 att referensvärdet för björnens populationsstorlek i Sverige är 1 400 individer, vilket är den nedre gränsen för att björnstammen ska anses ha gynnsam bevarandestatus. Naturvårdsverket fastställde den 9 april 2020 de regionala och länsvisa miniminivåerna för björn (dnr. NV-01525-18). Den nationella miniminivån är 140 föryngringar, den regionala miniminivån inom mellersta förvaltningsområdet (MFO) är 50 föryngringar och miniminivån för Dalarnas län är 24 föryngringar. En föryngring motsvarar 10 individer.

Även om den svenska björnstammen bedöms ha minskat från cirka 3 300 till cirka 2 900 björnar, vid senaste populationsberäkning 2018, är populationen relativt stor och ligger över miniminivån för gynnsambevarandestatus (GYBS). På grund av populationsminskningens takt nationellt har arten, år 2015, tagits upp i den svenska rödlistan och björnen har av Artdatabanken bedömts som nära hotad.

Licensjakt efter björn bedrivs i alla län med fast förekomst av arten. Syftet är i samtliga län att nå de långsiktiga förvaltningsmål som är satta och som bland annat syftar till att bibehålla en gynnsam bevarandestatus för arten. Licensjaksbesluten tar i sin tilldelning även hänsyn till de skyddsjakter på björn som genomförs.

Björnpopulationen i Dalarnas län

Enligt den spillningsinventering som genomfördes i Dalarna 2017 beräknas länets björnpopulation vara 323 björnar med ett 95 % konfidensintervall på 302–344 (rapport 2019:63 RovQuant). I beräkning av ingående population 2021 ingår även de björnar som sköts under licensjakten 2017–2020. Hittills i år har två björnar

fällts under skydds jakt i Dalarnas län. Inga björnar har avlivats enligt 28 § i jaktlagen.

Länsstyrelsens motivering

Syfte med licensjakten

Förvaltning av rovdjur kräver en helhetsbild av länets totala rovdjurstryck och de problem som eventuellt medföljer. Dalarnas län påverkas av alla stora rovdjur och har som målsättning att bevara dessa samtidigt som hänsyn visas till rennärningen, tamdjurshållningen, bevarandet av fåbodar som kulturarv, biodlingen och älgjakten. När det gäller björn så arbetar Länsstyrelsen för att bibehålla allmänhetens acceptans för arten bland annat genom att minska dess socioekonomiska och psykosociala påverkan. Licensjakten är en del av detta arbete.

Det finns en rad olika åtgärder som kan tillämpas för att minska problem som kan uppstå med stora rovdjur. Beroende på problembild samt de tidsmässiga och rumsliga förutsättningarna är olika åtgärder lämpliga vid olika tillfällen. På en småskalig nivå är skydds jakt, stängsel, skrämsel, flytt av tamdjur och ökad bevakning vanliga åtgärder som tillämpas. På en storskalig nivå är licensjakten den lämpligaste åtgärden vilket då sker parallellt med de ovan nämnda åtgärderna.

Nedanstående punkter redogör för licensjaktens huvudsakliga syften.

Förebygga allvarlig skada

Toleransnivåer

Länsstyrelsen arbetar för att uppnå den av regeringen beslutade toleransnivån för renskötseln. Toleransnivån, det vill säga, hur stora skadeförluster samebyn ska behöva acceptera får inte överstiga 10 % av det faktiska antalet renar.

På nationell nivå har björnens predation på ren uppskattats totalt till mellan 3 500 och 7 500 dödade renar per år. Enligt en undersökning som har genomförts i två skogssamebyar i Norrbotten dödar varje björn som befinner sig i renarnas kalvningsland i genomsnitt 11 renkalvar per år.

Viltskadecenter har på uppdrag av regeringen undersökt områdesriktad jakt på björn som åtgärd för att minska björnars predation på ren. Rörelsemönstret hos de sändarförsedda björnarna i studien visar att de björnar som är i kalvningsområdet under våren, med få undantag, återfinns där under hösten och den period då björnjakten sker. Studien visar att en reducerad björntäthet tycks

vara den viktigaste faktorn bakom den ökande överlevnaden hos renkalvar (Rapport från viltskadecenter 2017–7).

I Naturvårdsverkets överlämnande av rätten att besluta om licensjakt på björn till länsstyrelserna (NV-01142-20) står det att licensjakten bör riktas till områden med stora förluster av ren till björn.

Mot bakgrund av denna studie har Länsstyrelsen avsatt ett delområde inom område 1 (område 1a) för att rikta en del av avskjutningen mot kalvningslandet. Länsstyrelsen bedömer sammantaget att licensjakt är ett viktigt verktyg för att uppnå samebyns toleransnivå.

Tamdjurshållning och gröda

Björn orsakar årligen skador på tamdjur och gröda. Länets målsättning är att rovdjursskador på fribetande tamboskap, bikupor och hundar inte ska öka, inte påtagligt försvåra förutsättningarna för fäboddrift med fritt betande djur samt att rovdjursskador på gröda inte ska vara så allvarliga att det påverkar enskilda lantbrukares grödovoal. Skador orsakade av björn i länet fortsätter att hålla sig på en låg nivå. Länsstyrelsen anser att en väl fungerande licensjakt som har sänkt tätheten av björn har bidragit till detta. En minskad täthet kan sannolikt ge mindre risk för incidenter då det finns färre björnindivider som kan orsaka skada.

Älgförvaltning

Sammantaget utgör predationen på älg av stora rovdjur en påtaglig påverkan på länets landsbygdsekonomi genom jägarnas minskade möjlighet att beskatta älgstammen och markägarnas minskade inkomster av arrenden och fällavgifter. Länsstyrelsen anser att en noggrant reglerad jakt på björn minskar rovdjurens socioekonomiska påverkan på landsbygdsekonomin.

Minska det totala rovdjurstrycket

De biologiska förutsättningarna för etablering och förekomst av stora rovdjur inom Dalarna är mycket goda. Detta exemplifieras av att Dalarnas län är ett av de få län som har reproducerande stammar av alla de stora rovdjuren inklusive häckande par av kungsörn. Dalarna har, förutom en stor andel hägnade tamdjur, en väl utvecklad fäbodkultur och en aktiv rennäring. Detta får till följd att de biologiska förutsättningarna för storleken på rovdjursstammarna inte enbart bestämmer storleken på dessa, utan förhållandet till berörda människors och näringars acceptans spelar också stor roll. Länsstyrelsen anser att licensjakt efter björn bidrar till att minska det totala rovdjurstrycket i länet och därmed främjar möjligheterna till samexistens mellan människor och rovdjur.

Uppnä länets förvaltningsmål

Viltförvaltningsdelegationen i Dalarnas län godkände den 30 september 2020 den regionala förvaltningsplanen för stora rovdjur (Förvaltningsplan för stora rovdjur i Dalarna, rapport 2020:10 som Länsstyrelsen tagit fram i enlighet med regeringens beslut (förordning 2009:1263). I den anges att det långsiktiga målet är att närma sig länets förvaltningsnivå (240–280 björnar) utan att hamna under miniminivån för länet (240 björnar). Länsstyrelsen bedömer att de senaste årens licensjakter strävat efter att nå dessa mål och att det inte finns risk för att miniminivån understigs genom licensjakt på ett mindre antal björnar.

Viltförvaltningsdelegationen beslutade 12 maj 2021 att årets björnjakt fortsatt ska syfta till att närma sig förvaltningsmålet i länet på 240–280 individer.

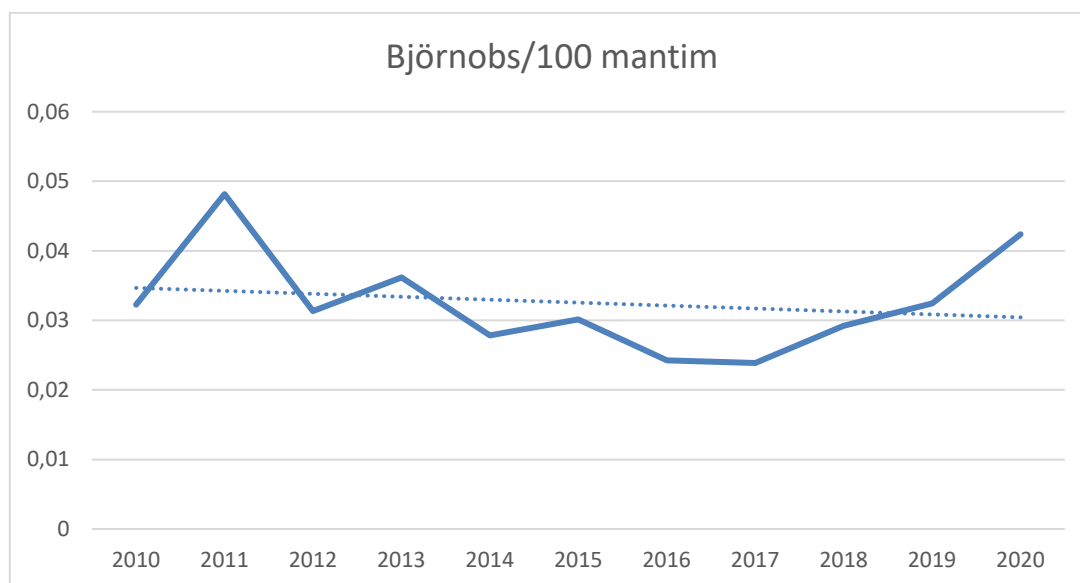
Licensjakten på björn syftar till att med en bibehållen stabil och strikt kontrollerad populationsutveckling underlätta spridningen av björnstammen söderut i länet och landet. För att uppnå detta kommer jakten framförallt att bedrivs mot hanbjörnar. Då det är mycket svårt att könsbestämma björnar under jakt har det beslutats om en honkvotering, vilket innebär att det finns en gräns för antalet reproduktiva honor som får fällas i två av de fyra delområdena. Med honor i reproduktiv ålder avses honor vägande över 80 kg. Honkvoten är en garant för att inte uttaget av björn blir för stor i de delar av länet där tätheten av björn ska tillåtas öka för att gynna spridningen av arten. Länsstyrelsen bedömer att licensjakten på björn bidrar till att uppnå målet om en strikt kontrollerad minskning av björnstammen i Dalarnas län.

Avskjutningens storlek har baserats på förvaltningsplanen och tar hänsyn till populationsstorlek, björnstammens sammansättning och björnarnas fördelning i länet. För att underlätta spridningen av björnstammen väster- och söderut har de delar av länet där björnstammen är som tätast tilldelats en högre avskjutning, medan den är mindre omfattande i spridningsområdena. Enligt Länsstyrelsens bedömning försvårar inte detta beslut upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för björnen i dess naturliga utbredningsområde.

Lämplig jakt med hänsyn till nuvarande björnstam

När tilldelningen beräknas utgår Länsstyrelsen från inventeringsresultatet från spillningsinventeringen 2017 (rapport 2019:63 RovQuant), dvs. cirka 323 björnar för länet, hänsyn tas också till att denna siffra innefattar björnar som dött under licensjakten 2017. Utöver det beaktas björnobsen som visat en nedåtgående trend i länet sedan 2010 (figur 1), vilket stämmer väl överens med länets förvaltningsmål att sänka stammen. Tillsammans med den beräknade tillväxttakten, den totala dödligheten från tidigare års licensjakt, skydds jakt,

björnar som avlivats, dödats av trafik eller på annat sätt dött, beräknas årets tilldelning. Länsstyrelsen tar även hänsyn till könsfördelningen hos björnstammen och då särskilt andelen honor som dött av jakt eller andra orsaker. Reproducerande honor i södra delen av länet är en förutsättning för spridning söderut i landet.

Figur 1. Antalet björnobservationer/1000 mantimmar i Dalarnas län mellan åren 2010–2020. Den streckade linjen visar trenden.

Utifrån detta beräknar Länsstyrelsen att det i Dalarnas län finns cirka 317 björnar inför årets jakt.

Rovdjursstammarna ska förvaltas så att jakt på rovdjur är möjlig utan att den undre gränsen för förvaltningsmålet gällande populationsstorlekar underskrids.

Med stöd av denna beräkning bedömer Länsstyrelsen att ett uttag av 48 björnar är motiverat för att populationen ska minska mot förvaltningsmålet på 240–280 björnar.

I den nationella förvaltningsplanen för björn bedömer naturvårdsverket att licensjakt är en effektiv, kontrollerbar och hållbar del av en aktiv björnförvaltning. Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder såsom bidrag, ersättningar för skador samt samråd och information, bidra till att minska konflikterna mellan människa och björn. När inventeringar visar att björnstammen ligger långt över det nationella referensvärdet kan licensjakt utgöra en av flera åtgärder i förvaltningen för att minska risken för

socioekonomiska konsekvenser. Då björnen har gynnsam bevarandestatus är licensjakten en del av den nationella förvaltningen. Länsstyrelsen bedömer att det inte finns någon risk för att björnstammen skulle understiga gynnsam bevarandestatus om jakten genomförs.

Annan lämplig lösning

Alternativa metoder till jakt övervägs vid varje beslut om skydds- eller licensjakt efter rovdjur som tas av myndigheterna. Det finns sammanställningar av dessa (Attityder till rovdjur och rovdjursförvaltning. – Rapport 2014:1 Umeå universitet och SLU) och även genomförda tester av olika metoder (Redovisning av ett regeringsuppdrag – Naturvårdsverkets rapport 6555). I vissa lägen kan alternativa metoder till jakt vara en lämplig lösning, men detta gäller i de fall där problembilden är konkret och väl avgränsad i tid och rum. När det gäller renskötseln kan samling av renhjorden, utökad bevakning, utfodring, tillfällig stängsling, flytt av renar till alternativa betesmarker, vara framgångsrika. De flesta metoderna är mycket kostsamma och det är vanligtvis svårt för samebyn att hitta finansiering för sådana åtgärder. En alltför stor påverkan på renarnas naturliga beteende skulle dessutom innebära att rennäringen förlorar sin extensiva och uthålliga karaktär och att renskötselns traditionella arbete påverkas. Länsstyrelsen och samebyarna har i samverkan identifierat och avgränsat problemområden och arbetar gemensamt för att, där det är möjligt, hantera problemen på andra sätt än genom licensjakt.

I länet som helhet är dock licensjakt den enda metod som kan användas för att minska björnstammen till en nivå som motsvarar målsättningarna för arten i länet, vilket i sin tur ska bidra till att uppnå de mål som riksdag och regering satt upp gällande rovdjurens skadepåverkan.

Sammanfattning

Länsstyrelsen gör bedömningen att licensjakt är nödvändig för att begränsa de skador som orsakas av björn, bibehålla deras skygghet för människor, stärka lokalbefolkningens delaktighet i rovdjursförvaltningen och landsbygdsekonomin samt behålla acceptansen för arten. Hittillsvarande licensjakt på björn har enligt Länsstyrelsens bedömning uppfyllt dessa mål.

Juridiska förutsättningar

Beslutet fattas med stöd av 23 c-d, 24 a och 24 d §§ jaktförordningen (1987:905) samt Naturvårdsverkets beslut om överlämnande av rätt att besluta om licensjakt efter björn till länsstyrelserna i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet (NV-01142-20). Delegeringen gäller från den 16 april 2020 till och med den 30 november 2022.). Länsstyrelsen har i sitt beslut tolkat

jaktförordningen i enlighet med rådets direktiv, artikel 12 (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, undantagsreglerna beträffande jakt och förvaring av jaktbyte i artikel 16 samma direktiv samt Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn.

Överklagande

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas. Hur beslutet kan överklagas framgår av bilaga 3.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av chef för avdelningen för naturvård [REDACTED] med rovdjurshandläggare [REDACTED] som föredragande. I den slutliga handläggningen har också jurist [REDACTED] medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Länsstyrelsen Dalarna

Kopia till (via e-post)

Viltförvaltningsdelegationen i Dalarnas län

Polismyndigheten i region Bergslagen

SVA

Naturvårdsverket

Länsstyrelserna i mellersta rovdjursförvalningsområdet

Viltskadecenter

Skandinaviska björnprojektet

Jordbruksverket

Sametinget

Jägareförbundet Dalarna

Jägarnas riksförbund i Dalarna

Naturhistoriska riksmuseet

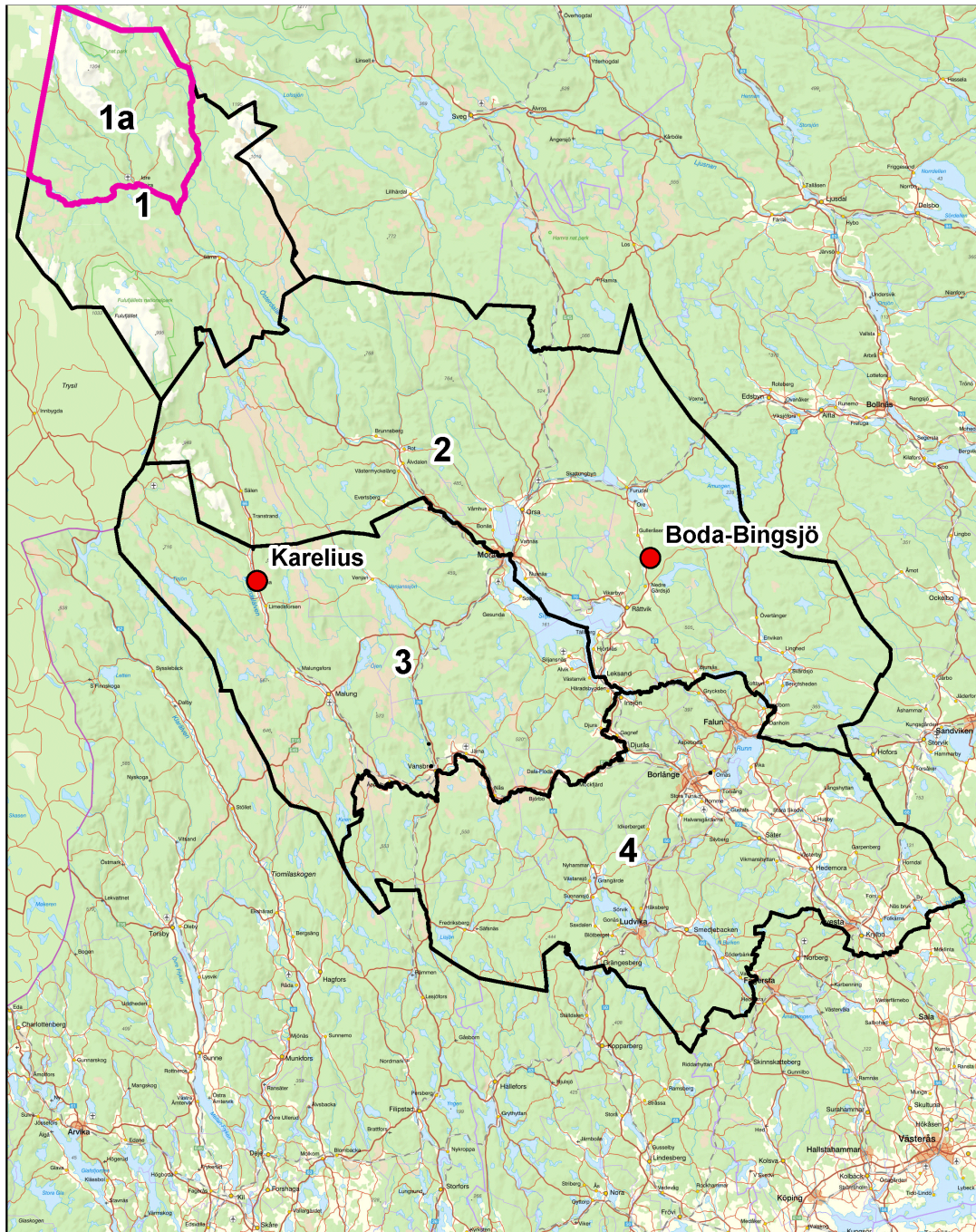
Bilagor

1. Karta och beskrivning över jaktområden under björnjakten 2021.
2. Villkor vid licensjakt på björn med hjälp av åtel
3. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Blanketter för registrering och besiktning av fälld björn samt för påskjuten björn tillhandahålls av Länsstyrelsen, men finns också att hämta på:

<https://www.sva.se/vilda-djur/rovdjur/registering-remisser-doda-rovdjur/>

Bilaga 1

Bilaga 1(2)

Områdesbeskrivning

Delområde 1

Antal djur som får fällas: Högst tio (10) björnar varav minst fem (5) inom delområde 1a.

Områdets avgränsning: Området följer avgränsningen för Särna-Idre älgförvaltningsområde

Område 1a: I söder följer området Riksväg 70 och väg 311, i norr följer området länsgränsen.

Delområde 2

Antal djur som får fällas: Högst 28 björnar.

Områdets avgränsning: De delar av Transtrands, Älvdalens, Noppikoskis, Voxnas, Siljansringens, Bingsjös, Bjursås, Söder Voxnans, Gruvbergets och Lumshedens älgförvaltningsområden som ligger innanför länets gränser.

Delområde 3

Antal djur som får fällas: Högst åtta (8) björnar varav högst tre (3) björnhonor över 80 kg levandevikt. När tre (3) honor över 80 kilo fällts avlyses jakten.

Områdets avgränsning: De delar utav Malung Västras, Malung Östras och Siljansnäs älgförvaltningsområden som ligger innanför länets gränser.

Delområde 4

Antal djur som får fällas: Högst två (2) björnar varav högst en (1) björnhona över 80 kg levandevikt. När en hona över 80 kilo fällts avlyses jakten.

Områdets avgränsning: De delar utav Fredriksbergs, Gyllbergens, Norns, Klotens, Gimmens och Gävle-Dalas älgförvaltningsområden som ligger innanför länets gränser.

Bilaga 2

Villkor vid licensjakt för björn med hjälp av åtel

1. Jakt vid åtel får bedrivas under samma jakttid som licensjakt på björn i övrigt genomförs i Dalarnas län.
2. Åtling får påbörjas tidigast 15 juli 2021.
3. Ingen separat jaktkvot fastställs för åteljakt.
4. Jakt efter björn med hjälp av åtel är endast tillåten vid platser som iordningställts i enlighet med villkoren angivna under 8 och 9 nedan.
5. Upptag av björnsår med hjälp av hund vid en åtel är inte tillåtet.
6. Jakt är inte tillåten vid platser som iordningställts i syfte att locka till sig annat vilt än björn och som inte följer villkoren för åteljakten enligt 8 och 9 nedan.
7. En person ska vara ansvarig för varje åtel (åtelansvarig).
8. Åtelansvarig ska innan åtling påbörjas ansöka om åteljakt till länsstyrelsen. Åtling får påbörjas först efter medgivande från länsstyrelsen. För medgivande krävs att alla villkor för åtelplatsen och åtelns beskaffenhet är uppfyllda.
9. Åtelns läge ska uppfylla följande förutsättningar.
  - a. Avståndet till närmaste permanent bebodda hus, fritidshus som har sophämtning, åtel avsedd för viltskådning och till permanent anlagd och skyltad campingplats ska vara minst 2 000 m.
  - b. Åtelansvarig ska kontakta eventuella andra personer som under den aktuella perioden bor inom 2 000 m från åteln och upplysa dessa personer om åtelverksamheten.
  - c. Avståndet till väg eller skogsbilväg ska vara minst 200 m.
  - d. Avståndet till vandringsled ska vara minst 500 m.
  - e. Åteln ska inte vara synlig från väg eller vandringsled.
10. Som åtelmaterial får användas vilt, slaktrester från vilt och viltfångad fisk från samma eller angränsande kommun. En kropp av vilt eller 25 kg från vilt får användas som åtel. Vidare får användas oförädlad vegetabiliskt

material eller mindre förädlade vegetabiliska produkter avsedda för utfodring av djur. Rester från tamdjur får inte användas. Till tamdjur räknas även ren. Kött från rovdjur eller otestat kött från vildsvin får inte användas som åtelmateriäl på grund av risk för spridning av parasiter.

11. Senast tio dagar efter att jakten avlysts i området ska allt åtelmateriäl vara bortplockat och åtelplatsen återställd till ett sådant skick att björnar inte förväntas lockas dit.
12. Åteln skall märkas med en skylt som ska sitta väl synligt i eller i direkt anslutning till åteln.
13. Den som inte lämnar in sin rapport inom föreskriven tidsram kan uteslutas ur fortsatt åteljakt inom Dalarnas län.
14. I övrigt gäller för åteljakt efter björn samma villkor som för licensjakt efter björn i Dalarnas län hösten 2021.

Bilaga 3

Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Dalarnas län antingen via e-post; dalarna@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Dalarnas län, 791 84 Falun.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- person- eller organisationsnummer,
- telefonnummer där du kan nås dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det),
- e-postadress, och
- annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, dalarna@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 00 00. Ange diarienummer 8922-2021.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.